

Для негайного розповсюдження - 3 червня 2010 року

Заява

Україна: за час урядування нового Президента ситуація зі свободою слова погіршилася

АРТИКЛЬ 19 та «Міжнародна підтримка медіа» (IMS) закликають Президента України Віктора Януковича та його Адміністрацію гарантувати виконання Україною зобов'язань щодо свободи вираження поглядів та зокрема свободи преси згідно Європейської Конвенції з прав людини та Міжнародного пакту про громадянські і політичні права. З кінця лютого 2010 року ситуація зі свободою слова в країні помітно погіршилася.

Цензура знову з'явилася у різних формах, включаючи заборону сюжетів, у яких присутня критика чинної влади, обмеження редакційних повноважень, та видання інструкцій щодо включення або ігнорування певних політичних тем.

З нагоди ста днів перебування Віктора Януковича на посаді Президента України, IMS та АРТИКЛЬ 19 закликають владу переглянути свій підхід до медіа. Обидві організації знову висловлюють готовність надати свою повну підтримку та експертну допомогу для подальшого розвитку свободи вираження поглядів та свободи медіа в Україні, про що вже зазначалося у відкритому листі до Президента Віктора Януковича від 25 лютого 2010 року.

Коментуючи ситуацію у розмові із представником АРТИКЛЮ 19, Наталія Лигачова, шеф-редактор *Телекритики*, зазначила: *«Телевізійні новини стали практично стерильними: про владу – або добре, або ніяк. Телевізійні новини замовчують не лише незручні для влади погляди, але й навіть факти».*

Підтримані колегами з СТБ, 15 журналістів одного з найбільших українських телеканалів «1+1», пригрозили страйком, якщо цензура не буде припинена. Крім того, 21 травня українські журналісти оголосили про заснування громадського руху «Стоп цензурі!».

Спроба телевізійного журналіста Мирослава Отковича звернути увагу на проблему цензури обернулася звинуваченнями у *«заангажованості, дилетантстві і непрофесіоналізмі»* з боку Адміністрації Президента. У відповідь на це, 6 травня журналісти з «1+1», у відкритому листі своїм колегам зазначили: *«Ми не хочемо бути наймитами і пропагандистами. Для нас свобода*

слова не порожні звуки, а фундамент професії. Саме тому ми заявляємо про категоричну незгоду з тиском на свободу слова».

Кількість фізичних нападів на журналістів збільшилася протягом останніх трьох місяців; у той же час реакція влади на такий розвиток подій була неадекватною: винних у скоєнні правопорушень не було притягнуто до відповідальності. Зокрема, 23 березня невідомі жорстоко побили Василя Дем'яніва, головного редактора газети «Коломийський вісник». Напад на Дем'яніва пов'язується з його журналістською діяльністю. Правоохоронні органи натомість розглядають атаки проти журналістів за статтею «хуліганство», не вбачаючи в цих випадках перешкодження професійній діяльності журналістів. Також викликає занепокоєння зростання неповаги до журналістів з боку державних службовців та посадових осіб органів влади. 4 квітня чиновник Київської державної адміністрації агресивно відреагував на запитання журналіста СТБ та викинув у смітник його мікрофон.

З нагоди президентської інавгурації 25 лютого 2010, АРТИКЛЬ 19 та IMS закликали Президента Януковича негайно вжити заходів щодо подолання недоліків законодавчого регулювання та політики у сфері свободи вираження поглядів та свободи медіа в Україні. Проте, замість того, щоб зробити дієві кроки у цьому напрямку, 2 квітня новообраний Президент скасував Національну комісію з утвердження свободи слова та розвитку інформаційної галузі. Національна комісія, що складалася з українських медіа експертів, діяла як дорадчий орган при Президентові, а також мала на меті спостерігати за виконанням Європейських та міжнародних медійних стандартів та сприяти процесу створення в Україні системи суспільного мовлення.

«Незважаючи на те, що комісія продовжує діяльність як незалежна організація, той факт, що вона була скасована Президентом Віктором Януковичем, є серйозним ударом по громадянському суспільству та його здатності ефективно співпрацювати з президентською адміністрацією для вирішення нагальних проблем у сфері медіа,» - сказала виконавчий директор АРТИКЛЮ 19 Агнес Калламард. *«Скасування цієї комісії у такий критичний момент, коли цензура та фізичні атаки на медіа збільшуються, свідчить про те, що вільні від цензури медіа не є пріоритетом для Президента,»* - зазначила пані Калламард.

Також викликає занепокоєння зростаючий адміністративний тиск на незалежні медіа, зокрема, на телевізійні канали. У квітні через нібито технічну помилку у написанні назви телеканалу ТВі Служба безпеки України розпочала розслідування аби позбавити канал нещодавно отриманих частот.

«В Україні, де більше 80% відсотків суспільства отримує новини через телебачення, український уряд зобов'язаний гарантувати плюралізм думок та політичних поглядів у телевізійних програмах,» - сказав Джеспер Хойберг, виконавчий директор Міжнародної підтримки медіа (IMS). *«Цього неможливо досягти без проведення негайних законодавчих реформ у сферах забезпечення прозорості медіа власності, свободи інформації та суспільного мовлення,»* продовжив пан Хойберг.

ЗАВЕРШЕННЯ ТЕКСТУ

ПРИМІТКА ДЛЯ РЕДАКТОРІВ:

- Для отримання додаткової інформації будь ласка звертайтеся до Юлії Волхонович, координатора проєктів у Європі, АРТИКЛЬ 19, за електронною адресою yuliya@article19.org або до Антоніни Черевко, програмного співробітника IMS в Україні за електронною адресою ac@i-m-s.dk
- АРТИКЛЬ 19 (ARTICLE 19) є незалежною правозахисною організацією, що працює в усьому світі з метою захисту та просування права на свободу вираження поглядів. Назва організації походить від назви Статті 19 Загальної декларації прав людини, яка гарантує свободу слова. Більше інформації про АРТИКЛЬ 19 на сайті www.article19.org
- Міжнародна підтримка медіа (International Media Support, IMS) є неприбутковою недержавною міжнародною організацією, що працює з медіа та журналістами у країнах, що перебувають у стані конфлікту, небезпеки для суспільства, політичної нестабільності або переживають перехідний період. У більше, ніж 30-ти країнах по всьому світу, IMS допомагає підсилити та забезпечити професійну діяльність медіа і журналістів навіть у складних умовах. Більше інформації про IMS на сайті www.i-m-s.dk
- Ця заява опублікована у рамках Програми IMS «Медіа і Демократія» для Центральної і Східної Європи та Кавказу.